

Domeniul: Economic
Calificarea: Tehnician în activități economice
Modulul I: Bazele contabilității
Clasa a IX-a
Autor: Ochiș Iuliana Mariana
Lección:

PASIVUL PATRIMONIAL

În normele contabile românești, noțiunea de PASIV este înlocuită de Capital propriu și Datorii, în care sunt cuprinse următoarele patru categorii:

- I. Capital și rezerve
- II. Provizioane
- III. Datorii
- IV. Venituri în avans

I. Capitalul și rezervele (capital propriu) reprezintă dreptul asociaților sau acționarilor asupra activelor unei entități după deducerea tuturor datoriilor.

Structura capitalurilor proprii:

- A. Capital social/individual
- B. Prime de capital
- C. Rezerva din reevaluare
- D. Rezerve
- E. Profit sau pierdere reportată
- F. Profit sau pierdere înregistrată în exercițiul financiar

A. Capitalul social/individual reprezintă sursa de finanțare a unei entități provenită de la investitori (acționari/asociați).

Capitalul social (CS) este împărțit în acțiuni (la SA și SCA) sau părți sociale (la SRL, SCS și SNC).

CS = Nr. acțiuni x VN

VN = valoare nominală

CS = Nr. părți sociale x VN

B. Prime de capital reprezintă surse de finanțare generate de operații de creștere a capitalului social prin noi emisiuni de acțiuni, fuziune sau aport în natură.

1. Prime de emisiune (PE) = Valoarea de emisiune (VE) – VN

2. Prime de fuziune/divizare (PF) se calculează ca diferență între valoarea bunurilor primite prin fuziune/divizare și suma cu care a crescut capitalul social.

3. Primele de aport (PA) = Valoarea de aport (VA) – VN

4. Primele de conversie a obligațiunilor în acțiuni (PC) = Valoarea obligațiunilor – Valoarea acțiunilor

C. **Rezervele din reevaluare** reprezintă plusurile sau minusurile de valoare apărute ca diferență între valoarea rezultată în urma reevaluării imobilizărilor (de regulă imobilizările corporale) și valoarea acestora înregistrată în contabilitate.

D. **Rezervele** sunt surse de finanțare constituite din profitul entității, cu rolul de a proteja în viitor capitalul.

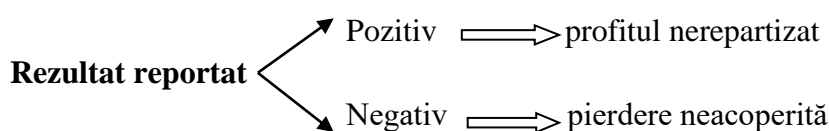
Categorii de rezerve:

1. **Rezerve legale** se constituie anual în procent de 5% din profitul brut, până când atinge 20% din capitalul social.

2. **Rezervele statutare/contractuale** se constituie anual din profitul net al entităților, conform prevederilor din statutul acestora.

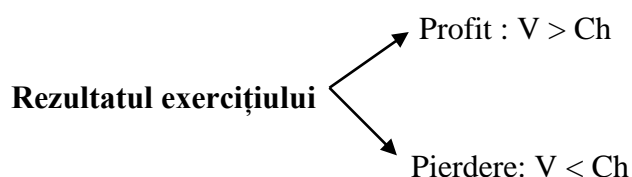
3. **Alte rezerve** sunt neprevăzute de statut sau de lege, pot fi constituite din profitul net, potrivit hotărârii (AGA) Adunării Generale a Acționarilor.

E. **Rezultatul reportat** reprezintă rezultatul financiar a cărei afectare financiară a fost amânată de AGA.

F. **Rezultatul exercițiului** numit și *profit și pierdere*.

$$\text{Rezultatul exercițiului} = \text{Total venituri} - \text{Total cheltuieli}$$

II. Provizioane

Provizioanele reprezintă rezerve pentru datoriile probabile ale entității, constituite de regulă la sfârșitul exercițiului.

Provizioanele se constituie pe seama cheltuielilor, pentru evenimente viitoare despre care nu se știe cu exactitate dacă se vor produce, când se vor produce și ce mărime vor avea.

Clasificare:

A. **Provizioane pentru litigii*** - dacă la sfârșitul exercițiului există riscul ca un litigiu aflat în curs să se finalizeze în defavoarea entității.

*litigiu= o neînțelegere soldată cu un proces în instanță pentru a se judeca cauza neînțelegerii dintre două sau mai multe entități.

B. **Provizioane pentru garanții acordate clienților** – dacă entitatea acordă garanții pentru bunurile livrate, serviciile prestate sau lucrările executate.

C. **Provizioane pentru restructurare** – dacă entitatea v-a fi supusă în exercițiile viitoare restructurării (vânzării sau încetării activității) unei părți a afacerii, reorganizării fundamentale a structurii de conducere.

D. **Provizioane pentru pensii și obligații similar** – dacă entitățile administrează pensii private.

E. **Provizioane pentru impozite** – dacă în exercițiile viitoare sunt probabile penalități pentru neachitarea la termen a unor impozite.

III. Datorii

Datoriile (capital străin) sunt sursele de finanțare externe puse la dispoziția entității fie de bănci, fie de furnizori, fie de terți (alte persoane fizice sau juridice) și pentru care entitatea trebuie să acorde o prestație sau un echivalent valoric.

Clasificarea datoriilor:

- Datorii curente = exigibile/plătibile în maximum 12 luni
- Datorii pe termen lung = toate celelalte

Structura datoriilor:

A. **Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni** – reprezintă surse de finanțare pe termen lung asigurate prin vânzarea de titluri de credit (hârtii de valoare) către public. Sunt purtătoare de dobândă.

B. **Credite bancare** – împrumuturi primite de la bancă sau alte instituții specializate. Sunt purtătoare de dobânzi și garantate cu activele entității.

C. **Avansurile încasate de la clienți** – sumele încasate înainte de efectuarea livrărilor de bunuri, executărilor de lucrări și prestărilor de servicii.

D. **Datoriile comerciale**- datorii către entități (furnizori), create în cadrul relațiilor de decontare cu furnizorii pentru achiziția de bunuri, executarea de lucrări și prestări de servicii.

E. **Efecte de comerț de plătit** – reprezintă titlurile de valoare (CEC, Bilet la ordin, Cambii) care atestă obligația de plată a entității în relația de decontare cu furnizorii.

F. **Sumele datorate entităților afiliate**- reprezintă obligațiile societăților din cadrul grupului în relațiile de decontare ale societății-mamă cu filialele.

G. **Alte datorii** cuprind:

1. **Datoriile fiscale:** datorii față de bugetul statului sub formă de impozite și taxe.
2. **Datorii salariale:** datorii față de personalul angajat sub forma salariilor și a altor drepturi asimilate.
3. **Datorii sociale:** datorii față de bugetele asigurărilor sociale sub forma contribuțiilor la asigurările sociale, contribuțiilor la asigurările sociale de sănătate, etc.
4. **Datorii față de asociați:** privind capital de rambursat, dividend de plată.
5. **Datorii față de creditori diverși.**

IV. Veniturile înregistrate în avans

A. Subvențiile pentru investiții sunt surse de finanțare alocate de la bugetul de stat sau din alte surse nerambursabile, destinate achiziționării sau producerii de echipamente sau alte bunuri de natura imobilizărilor, unor activități pe termen lung sau pentru acoperirea unor cheltuieli de natura investițiilor.

B. Venituri înregistrate în avans sunt valori înregistrate în cursul exercițiului, în contul în contul unor servicii care vor fi prestate în cursul exercițiului următor, când vor fi recunoscute ca venituri ale perioadei (de exemplu, chirii, abonamente la diferite publicații încasate în avans).

Aplicații de rezolvat:

1. Pentru o societate pe acțiuni se cunosc următoarele: Nr. acțiuni 10.000 , iar valoarea nominală a acțiunilor este de 5 lei. Calculați valoarea capitalului social.
2. Calculați prima de emisiune cunoscând următoarele: Nr. acțiuni 5.000 lei, Valoare nominală 10 lei/acțiune și valoarea de emisiune este 12 lei/acțiune.
3. Se cunoaște valoarea capitalului social al unei unități de 4.000 lei. Valoarea veniturilor totale ale unității este de 1.000 lei, iar a cheltuielilor de 800 lei. Calculați rezerva legală ce poate fi constituită în acest an.
4. O întreprindere a realizat venituri totale de 45.000 lei și a efectuat cheltuieli totale 30.000 lei, rezerva legală 750 lei. Care este valoarea profitului brut?

